CZU: 343.58 **https://doi.org/10.59295/sum3(173)2024_06**

ZOOSADISMUL: ANALIZA FENOMENULUI

Mariana GRAMA, Elena GRIGORAȘ,
Universitatea de Stat din Moldova

Prezentul studiu reprezintă o încercare de analiză a fenomenului numit „zoosadism” ce constituie o latură neagră a dragostei, una dintre cele mai dure forme ale ei. Pe această cale, vom dezvălui sensul noțiunii de ”zoosadism” sub aspect comun și medical. Întru crearea unei imagini complexe a fenomenului, au fost stabilite și supuse analizei cauzele acestuia, identificate trăsăturile lui definitorii cu determinarea particularităților actelor de zoosadism realizate de către minori. Au fost examinate metodele sadice de tratament crud al animalelor, caracterizate sub aspect obiectiv și subiectiv. Este analizat zoosadismul din perspectivă sexuală și non-sexuală, marcându-se manifestarea acestuia pe rețelele de socializare și degenerarea fenomenului în comportament agresiv îndreptat contra ființei umane. Studiul conține și formularea unor recomandări în vederea prevenirii și combaterii zoosadismului.

Cuvinte-cheie: *animal, zoosadism, piromanie, enurezis, torturarea animalelor, tratarea cu cruzime a animalelor, parafilie, bestialitate.*

ZOOSADISM: ANALYSIS OF THE PHENOMENON

This study represents a first attempt to analyze the phenomenon of zoosadism - the black side of love, one of its toughest forms. On this path, it is revealed the meaning of the notion of „zoosadism” in the common and medical aspect. To create a complex image of the phenomenon, are established and subjected to analysis its causes, are identified defining traits of zoosadism with determining the peculiarities of zoosadism acts made by minors. Are examined sadistic methods of cruel treatment of animals, characterized in objective and subjective aspects. Zoosadism is analyzed from sexual and non-sexual perspective, marking its manifestation on social networks and the degeneration of the phenomenon into aggressive behavior directed against the human being. Study it is crowned by the formulation of recommendations in order to prevent and combat zoosadism.

Keywords: *animal, zoosadism, Pyromania, enuresis, animal torture, cruel treatment of animals, paraphilia, bestiality.*

Introducere

Zoosadismul, o manifestare extremă a cruzimii față de animale, este un fenomen în creștere ce pune în discuție nu doar etica și moralitatea umană, ci și natura societății contemporane. Această formă de abuz, definită prin plăcerea sau satisfacția derivată din provocarea suferinței animalelor, reprezintă un aspect întunecat al comportamentului uman, cu consecințe devastatoare asupra bunăstării animalelor și al coeziunii sociale.

În ultimele decenii, preocuparea pentru protecția animalelor a câștigat o atenție mai mare în conștiința publică, iar dezvăluirile privind actele de zoosadism au fost întâmpinate cu indignare și revoltă în rândul societății. Totuși, în ciuda eforturilor de combatere a acestui fenomen, zoosadiștii continuă să acționeze în clandestin, încercând să-ți tămăduiască rănile sufletești prin actele sadice raportate la lumea animală.

Dincolo de aspectul său moral și etic, zoosadismul este și o amenințare la adresa echilibrului social, subminând încrederea în principiile morale fundamentale și în capacitatea noastră de a proteja ființele vulnerabile. Din acest unghi de vedere, prin intermediul analizei științifice date, ne propunem să discutăm natura zoosadismului, să înțelegem motivațiile și factorii care îl alimentează, și să evaluăm impactul acestuia asupra societății contemporane.

Analiza noastră își propune să ofere o perspectivă cuprinzătoare asupra fenomenului, în speranța că înțelegerea profundă a zoosadismului va servi drept temelie pentru dezvoltarea unor strategii eficiente de prevenire și combatere a lui, pentru fundamentarea unei societăți mai empatică și mai responsabilă față de toate ființele cu care împărțim planeta.

Rezultate obținute și discuții

Psihiatrul judiciar John MacDonald, în anul 1963 s-a aventurat în a efectua un studiu al copilăriilor criminalilor în serie, cu scopul stabilirii unor similitudini comportamentale, care ar face posibilă ulterior, identificarea copiilor aflați în așa-zisa „zonă de risc", adică, predispuși la comiterea crimelor deosebit de violente. Cercetătorul a supus analizei 100 de pacienți, care au săvârșit omoruri, descoperind că, în copilărie, mulți dintre pacienții cu tendințe sadice torturau regulat animalele, declanșau incendii și sufereau de incontinență nocturnă, după vârsta de 5 ani.

Un an mai târziu, în articolul său „The threat to kill" psihiatrul a sistematizat aceste caracteristici comportamentale în *Triada lui MacDonald,* ce includea: **piromania** (atracție față de incendiere), **enurezisul** (incontinență nocturnă) și **zoosadismul** (satisfacția sau plăcerea derivată din cauzarea suferințelor animalului). Piromania și enurezisul sunt trăsături concrete, ușor determinabile, spre deosebire de zoosadism, concept care se extinde dincolo de cercetarea lui MacDonald.

De-a lungul timpului, au fost efectuate și alte studii pe marginea fenomenului de zoosadism, în vederea determinării interferenței dintre violența față de animale și violența față de oameni. În acest context, s-au conturat diferite opinii. Unii pun sub semn de întrebare temeinicia ipotezei enunțate supra, cum ar fi, de exemplu, Helen Gavin [7] care susține că zoosadismul nu este o trăsătură universală, făcând referire la cazul lui Dennis Nilsen (ucigaș în serie scoțian și necrofil care a luat viața a cel puțin doisprezece tineri între 1978 și 1983) care a avut dificultăți în a iniția contactul social cu oamenii, dar și-a iubit tovarășul credincios, Bleep, o cățea bătrână. După arestarea sa, el a fost foarte îngrijorat de bunăstarea ei, deoarece și ea a fost dusă la secția de poliție.

Alții, dimpotrivă, identifică interdependența acestor fenomene. Pe această cale, Alan R. Felthous a raportat [6] „Un sondaj asupra pacienților psihiatrici, care torturaseră în mod repetat câini și pisici, a constatat că toți aveau un nivel ridicat de agresivitate față de oameni, inclusiv un pacient care ucisese un băiat".

Sunt specialiști care consideră că aproximativ „60% dintre viitorii criminali în serie manifestă în copilărie un comportament specific, caracterizat prin torturarea animalelor" [5]. Mai mult, s-a constatat că violatorii în serie tind să depersonalizeze victimele lor, asemănându-le într-o anumită măsură cu animalele [14, p. 28].

Totodată, o privire retrospectivă asupra cazurilor renumiților maniaci „Strangulatorul din Boston", Jeffrey Dahmer, Ted Bundy, Mihail Malishev, K. E. Cole, permite stabilirea faptului că faza incipientă a „carierei" criminale a acestora, o constituiau actele de zoosadism. Astfel, putem cataloga acest fenomen (zoosadismul) drept un marker al unor experiențe potențial sinistre din viața copiilor și că relația dintre abuzul asupra animalelor și agresivitatea în copilărie se poate extinde până la vârsta adultă, transpunându-se asupra membrilor societății.

Baza informațiilor și exemplelor prezentate este lipsită de coerență și utilitate în lipsa dezvăluirii noțiunii de zoosadism și a cauzelor lui. Astfel, termenul „*zoosadism"* este perceput în 2 sensuri:

1. Comun, sub imperiul căruia, fenomenul de zoosadism reprezintă o formă de abuz determinată de plăcerea sau satisfacția derivată din provocarea suferințelor animalelor ori o parafilie/o formă de perversiune sexuală ce se manifestă prin cauzarea durerii fizice sau omorul unui animal, cu scopul satisfacerii necesităților sexuale și unul medical.

2. Medical, dat de psihiatria judiciară, ce identifică zoosadismul drept o tulburare psihică distinctă, legată de trăirea unor stări de plăcere, inclusiv cu tentă sexuală, de către un individ, în momentul torturării unui animal [9].

Cât privesc cauzele zoosadismului, ele la fel trebuie examinate sub diverse aspecte, pornind de la cele psihologice și individuale, ce cuprind tulburări de personalitate și nemijlocit, lipsa de empatie, până la stabilirea influențelor mediului înconjurător, precum ar fi, de exemplu, climatul familial. Respectiv, atunci când baza zoosadismului o constituie o traumă psihologică profundă, de regulă, cauza acestuia este *violența în familie,* adică sadicul este creat prin sistemul familial prin violență psihologică, fizică sau sexuală, o figură maternă/paternală dominatoare, o mamă castratoare din punct de vedere psihologic, insultarea și umilirea constantă a copilului, stabilirea interdicțiilor stricte etc. Mediul creat astfel, dă naștere unei stări de stres cronic sever, copilul acumulează tensiune, care la un moment dat găsește o cale de ieșire. Astfel, ura, furia față de cei care au distrus treptat personalitatea copilului va fi îndreptată împotriva celor mai slabi, generând un sentiment de superioritate și satisfacție, datorită puterii pe care o deține sadistul asupra vietății.

Totodată, violența în familie constituie o cauză și sub aspectul preluării de către copii al modelului de comportament al părinților în raport cu animalele [2]. Adică, dacă un copil devine martor al manifestării violenței asupra unuia dintre părinți sau asupra animalelor de companie, acest lucru poate submina capacitatea sa de adaptare psihologică și poate crește predispoziția spre cruzimea interpersonală. Uneori, un astfel de copil poate începe singur să comită fapte sadice împotriva animalelor, imitând chinurile pe care le-a văzut sau le-a suferit în trecut, ceea ce este, de obicei, o manifestare a traumei psihice și a șocului.

Mult mai rar putem vorbi despre cazurile, când baza zoosadismului este de natură psihopatică, atunci, de regulă, cauza fenomenului o constituie *predispozițiile congenitale în legătură cu tulburările mintale.* Respectiv, o persoană care suferă de o anumită tulburare mintală, tulburări de personalitate, psihopatie sau psihoze, poate fi agresivă față de animale, ca urmare a lipsei de empatie, care în sine exclude la origini orice înțelegere a suferinței atât a animalelor, cât și a oamenilor. În acest context, unele studii [12] leagă zoosadismul de perpetuarea mecanismelor patologice la nivel neurofiziologic, ce se pot manifesta prin modificări a structurii și funcționării lobilor frontali ai creierului.

În cazul în care baza zoosadismului este de natură sexuală, atunci, de cele mai dese ori cauza fenomenului este determinată de prezența la individ a *tulburărilor sexuale de natură parafilică*, fapt ce se rezumă la ideea că obiectul care provoacă excitația și satisfacția persoanei nu are tangențe cu corpul uman. Perversiunea dată include diferite fetișuri sexuale, raportate la lumea animală, precum – crush fetishism (o persoană se excită sexual la vederea (sau proiectarea fanteziilor) cuiva, care zdrobește/strivește/calcă în picioare animale mici (de regulă, rozătoare) și insecte), crearea și vizionarea filmulețelor cu caracter sexual, ce implică prezența animalelor, bestialitatea.

O altă cauză a zoosadismului este *hiperfixarea* ce reprezintă o stare pe termen lung, în interiorul căreia, întreaga activitate emoțională și cognitivă a unei persoane este determinată de un anumit lucru. În raport cu fenomenul cercetat, hiperfixarea se manifestă prin faptul că primirea de plăcere rezultată din acte de zoosadism sau la vederea realizării lor, poate face ca imaginea și trăirile legate de aceste acte să se imprime, cu lux de amănunte în memoria individului, generând ideea-fix de a întreprinde orice acțiuni pentru reconstruirea imaginii și retrăirea acelor sentimente. Această stare face ca persoana să nu fie capabilă de a îndeplini sarcini care nu au legătură cu obiectul concentrării și să vorbească despre orice altceva. Hiperfixarea adesea este comparată și chiar confundată cu mania, deoarece în ambele stări creierul uman este alimentat cu o cantitate mare de dopamină [2].

Delimitarea zoosadismului de alte fenomene se face posibilă prin stabilirea trăsăturilor definitorii ale acestuia. În contextul studiului, s-a determinat că zoosadismul se individualizează prin:

1. **Cruzimea deosebită** - această formă de cruzime depășește simpla neglijență sau tratarea inadecvată a animalelor și este caracterizată de acțiuni ce implică bătăi, tortură, aplicate în contextul experimentelor non-științifice, în cadrul cărora vietăților le sunt cauzate suferințe nejustificate. O trăsătură distinctivă a cruzimii deosebite în raport cu animalele este lipsa de empatie față de suferința acestora. Zoosadiștii pot manifesta un dispreț profund față de viața ființelor, considerându-le ca fiind inferioare sau fără valoare, ceea ce îi încurajează să le trateze cu brutalitate și indiferență;

2. **Recidivitatea -** este determinată de impulsul, nevoia de repetare sistematică a actelor de violență față de animale chiar și după ce individul a fost supus unor intervenții sau sancțiuni anterioare. Această trăsătură reflectă adâncimea și complexitatea problemelor asociate zoosadismului, evidențiind atât dificultatea de a trata eficient aceste comportamente anormale, cât și necesitatea unei abordări mai comprehensive și integrate în gestionarea lor;

3. **Acțiuni provocatorii –** această trăsătură este specifică adolescenților zoosadiști, deoarece în virtutea vârstei lor, minorii din cauza fricii de consecințe, temerilor în raport cu reacția părinților, a altor figuri de autoritate sau a societății, dorinței de a ascunde comportamentul antisocial și a dificultății în exprimarea emoțiilor, aceștia au tendința de a-și prezenta acțiunile sale distructive față de animale, ca o autoapărare – adolescentul provoacă agresivitatea animalului intenționat pentru a se putea apăra, justificându-se astfel;

4. **Agresivitatea nemotivată –** reprezintă o trăsătură definitorie a zoosadismului adolescentin, manifestându-se prin faptul că tinerii pot prezenta comportament sadic în raport cu animalele fără o explicație sau pot oferi motive neserioase și absurde pentru acțiunile lor, cum ar fi: „ era interesant”, „ mă plictiseam”, „

pisica m-a zgâriat", „ animalele sunt enervante și fac mizerie". Cauza agresivității nemotivate o constituie în esență adolescența ce se caracterizează prin intensitate și instabilitate emoțională, însoțite de incapacitatea de redresare a acestora;

5. **Tendința de a agrava agresiunea –** este invers proporțională cu reactivitatea, adică se atestă reducerea reactivității și creșterea sau agravarea agresivității. Respectiv, în urma supunerii animalelor tratamentelor sadice, zoosadiștii pot să comită acte de violență și în raport cu oamenii, fiindcă intensitatea sentimentelor rezultate din actele de zoosadism scade, acestea nefiind suficiente pentru a acoperi nevoile psihofiziologice ale individului și în vederea retrăirii experiențelor emoționale și corporale corespunzătoare, persoana se manifestă din ce în ce mai agresiv. Astfel, crește interesul de a săvârși acte sadice în raport cu persoana umană, de a-i palpa granițele corporale și estima specificul sentimentelor rezultate din aceste acțiuni. Faptul dat denotă că suntem în prezența unei evoluții negative a agresivității de la animale la oameni.

După cum am menționat mai sus, zoosadismul este determinat de plăcerea sau satisfacția derivată din provocarea suferinței animalelor. Această definiție este sugestivă în materia **metodelor sadice de tratament crud al animalelor**, care sunt caracterizate de doi factori: unul obiectiv – animalului i se cauzează o durere într-un timp îndelungat și unul subiectiv – individului îi aduce plăcere să urmărească suferințele vietății [10].

Specific fenomenului de zoosadism este faptul că nu orice acțiune îndreptată împotriva unui animal este potentă să genereze o stare de plăcere sau satisfacție și în acest sens, imaginația și „creativitatea" zoosadiștilor nu cunoaște margini, astfel metodele sadice de tratament crud al animalelor pot consta în smulgerea pielii de pe animalul viu, arderea lui în viață, tăierea membrelor sau a altor părți ale corpului sau pierderea funcțiilor organelor sale, utilizarea substanțelor chimice, aplicarea sistematică a loviturilor, cauzarea numeroaselor traume minore, spânzurarea, sufocarea, spintecarea și alte metode de tortură similare [3]. Metodele enumerate pot fi clasificate, în funcție de instrumentul folosit, după cum urmează:

1. **Mecanică:** provocarea unor leziuni mecanice ale organelor vitale ale animalului cu ajutorul unor mijloace de tăiere-înțepare, de despicare, de înțepare sau de tăiere ori a unei arme de foc (tăierea picioarelor, scoaterea ochilor, tăierea urechilor, uneori smulgerea dinților); lovirea animalului cu forță de diverse suprafețe (animalul este legat în prealabil sau ținut strâns în mână și apoi lovit cu putere de asfalt sau orice altă suprafață dură); aruncarea animalului de la înălțime; utilizarea altor animale (asmuțirea unui animal împotriva altuia);

2. **Asfixiere**: blocarea tractului respirator superior al animalului cu mâinile sau cu o funie; înecare; îngroparea animalului viu; compresia mecanică a plămânilor;

3. **Chimică:** otrăvirea cu substanțe toxice sau cu preparate medicinale;

4. **Folosirea curentului electric;**

5. **Expunerea termică**: (este una dintre cele mai frecvente metode de tratare cu cruzime a animalelor, întâlnite printre adolescenți) presupune utilizarea focului (ținerea animalului deasupra focului; plasarea animalului într-un cuptor încins; incendierea animalului care a fost stropit în prealabil cu un lichid inflamabil) sau a lichidelor încălzite la temperaturi ridicate;

6. **Metoda combinată** (asfixierea urmată fie de aplicarea de lovituri în organele vitale ale animalului, fie de tăierea gâtului acestuia; provocarea unor leziuni mecanice ale organelor vitale ale animalului cu ajutorul unor mijloace de tăiere-înțepare, de despicare, de înțepare sau de tăiere ori a unei arme de foc, urmată de arderea animalului).

Varietatea metodelor nu determină *formele zoosadismului*, acestea rămânând în continuare la număr două:

1. Sadismul *sexual* care se exprimă în obținerea excitației sau a satisfacției sexuale în rezultatul torturării animalelor, de regulă aceste acte sunt însoțite de masturbație. O formă distinctă a sadismului sexual o reprezintă bestialitatea (perversiune sexuală ce constă în săvârșirea actului sexual cu un animal). Trebuie să clarificăm că bestialitatea diferă de zoofilie, deoarece nu ia în considerație motivațiile care determină o persoană să caute contact sexual cu un animal (plus la acestea, nu toate actele sexuale cu animalele sunt săvârșite de zoofili și nu toți zoofilii comit acte sexuale). Bestialitatea poate fi, de asemenea, un semnal roșu pentru dezvoltarea comportamentelor violente și un precursor al violenței interpersonale la adulți. S-a raportat că oamenii care realizează acte de bestialitate nu au empatie, sunt nesiguri și se tem să fie respinși

de societate [8]. Bestialitatea ar putea constitui un preludiu pentru infracțiunile sexuale ulterioare, dar dovezile disponibile astăzi nu arată că este un factor concludent (deși deseori include elemente ale triadei lui MacDonald).

2. Sadismul nu este întotdeauna despre a primi satisfacția sexuală, el se poate manifesta și în forme *non-sexuale,* presupunând obținerea altei plăceri decât cea sexuală în rezultatul tratării cu cruzime sau al torturării animalelor. În acest caz, trăirile diriguitoare sunt cele de supremație și entuziasm.

Zoosadismul este un fenomen prezent și pe rețelele de socializare. Videoclipurile cu conținut zoosadic sunt distribuite frecvente pe rețelele de socializare, devenind un tip aparte de content ce atrage un număr îngrijorător de vizualizări și interacțiuni. Aceste videoclipuri nu numai că perpetuează suferința animalelor, ci și normalizează comportamentele sadice și violente, influențând negativ publicul, în special pe tineri. Specific fenomenului, în cazul dat, este faptul că cauzele tipice (expuse mai sus) declanșatoare a comportamentului zoosadic sunt completate cu *setea de popularitate și dorința de atenție și reacții șocante*: unele persoane pot recurge la zoosadism pe rețelele de socializare pentru a atrage atenția și pentru a obține reacții puternice din partea celorlalți utilizatori; comportamentele șocante și controversate pot genera o discuție amplă și pot aduce utilizatorului *notorietate și recunoaștere* în mediul online; *anonimatul și lipsa de responsabilitate*: rețelele de socializare oferă un nivel ridicat de anonimat, determinând lipsa de responsabilitate ce poate face ca unii utilizatori să se simtă îndreptățiți a comite acte de abuz față de animale, deoarece nu sunt confruntați cu consecințele directe ale faptelor lor.

În acest context, au fost identificate drept relevante următoarele cazuri de zoosadism făcute publice pe rețelele de socializare:

1**.** În 2010 pe rețeaua de socializare YouTube a fost încărcat un video cu denumirea „1 boy and 2 kittens” în care apărea un tânăr și 2 pisici. Inițial acesta se joacă cu patrupezii, însă apoi îi plasează într-un pachet din plastic, conținutul căruia este vacuumat cu ajutorul aspiratorului. Ulterior, s-a publicat un al doilea videoclip în care autorul înecă un pisic în cadă. Al treilea videoclip prezinta scena în care același tânăr hrănește un piton cu un pisoi viu. În ianuarie 2011, Ontario Society for the Prevention of Cruelty to Animals (OSPCA) [13] l-a identificat pe Luka Magnotta ca fiind persoana din aceste filmulețe și a contactat poliția Ontario (Canada) pe margine acestui caz, specificând că, după săvârșirea actelor de cruzime față de animale, Magnotta ar putea reprezenta o amenințare pentru oameni. Zoosadistul nu a fost arestat, din cauza că a părăsit statul, iar locul aflării lui nu a putut fi determinat.

Cazul lui Magnotta a cunoscut dinamică, din toate punctele de vedere, în luna mai a anului 2012, când OSPCA a primit un mesaj anonim, textul căruia specifica că autorul filmulețului „1 boy and 2 kittens” urmează să efectueze o tranziție de la zoosadism la violența interumană. Acest avertisment a fost urmat de un videoclip de 11 minute intitulat *„1 Lunatic, 1 Ice Pick”* [1] în care un bărbat aplică multiple lovituri cu cuțitul unui tânăr, spre final dezmembrându-i corpul. Organele de drept au stabilit că eroul ambelor filmulețe este Luka Magnotta, urmând condamnarea acestuia în 2014 la pedeapsa cu detențiune pe viață.

2. **„Motanul+blenderul”** - la începutul anului 2023 pe platforma Tik Tok a fost încărcat un video cu descrierea sugestivă „Motanul+blenderul”. În scurt timp, video a fost șters, însă internetul le ține minte pe toate. Utilizatorii neindiferenți s-au mobilizat, au stabilit identitatea proprietarului motanului, care s-a dovedit a fi un cetățean al Chinei. Internauții au sesizat organele de drept ale statului chinez în vederea sancționării acestuia. Dreptatea a triumfat, însă nu chiar cum s-a așteptat, zoosadistul a fost reținut de organele de drept ale statului chinez, însă nu pentru tratarea sadică a motanului, ci pentru publicarea pe rețelele de socializare a unui material cu caracter crud, ulterior fiind condamnat la 2 luni de închisoare [15]. Lucrurile s-au desfășurat după un asemenea scenariu deoarece legea penală a Chinei nu conține prevederi care ar angaja răspunderea penală pentru cruzimea față de animale. Legislația Chinei pune accent pe protecția animalelor sălbatice, practica judiciară fiind seacă pe această cale și din cauza că animalele domestice, care sunt cel mai des supuse unor tratamente sadice, iar câinii și pisicile, în China sunt recunoscute drept alimente.

S-ar părea că lumea animală, care își duce viața pe teritoriul Republicii Moldova, este în afara oricărui pericol, din considerentul că aceste cazuri și altele similare se produc departe de arealul lor de trai, însă persoanele care manifestă tendințe zoosadice sunt întâlnite și în rândul moldovenilor. În acest sens, s-a „remarcat” fața bisericească Ghenadie Văluță. În anul 2019, pe rețelele de socializare au fost publicate foto-

grafii care au scandalizat opinia publică. Atunci, Valuța a legat un câine de o mașină și îl târa pe drum [16]. Preotul a încercat să-și eroizeze fapta, spunând că acest câine a mușcat un copil și prezintă pericol pentru ceilalți, motiv pentru care și-a propus să scoată animalul din oraș și să-l ducă lângă un combinat de carne aflat în apropiere. Bizară a fost reacția Mitropoliei Moldovei în raport cu acest caz, reprezentantul căreia a declarat că este o situație neplăcută și regretabilă, însă discuția cu diaconul Ghenadie Văluță nu a determinat intenția acestuia de a-i pricinui durere câinelui sau de a-l omorî, neconsiderându-se astfel că e cazul să se convoace o adunare pentru situația creată. Nemulțumirea internauților s-a revărsat în lansarea unei petiții în spațiul media, semnată în 2019 de peste 17 mii de oameni, prin care se cerea pedepsirea zoosadistului Văluță și anume, recunoașterea lui vinovat de săvârșirea actelor de zoosadism și aplicarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de 3 ani, precum și lipsirea pe viață de dreptul de a mai sluji în biserică. Acesta ar fi fost punctul final ideal al cazului expus, însă în realitate, Ghenadie Văluță s-a ales cu o amendă în mărime de 1200 de lei pentru cruzimea față de animale.

Concluzii și recomandări

Cercetarea și analiza fenomenului de zoosadism furnizează informații cruciale pentru identificarea și intervenția în cazurile de abuz sadic asupra animalelor. Abordarea complexă a fenomenului face posibilă sabilirea distincției dintre zoosadism și cruzimea față de animale, care poate fi exprimată prin intermediul raportului întreg și parte - cruzimea față de animale este un termen mai general care include orice formă de abuz sau tratament crud al animalelor, precum neglijența, abuzul fizic, abandonul sau exploatarea animalelor în scopuri necorespunzătoare, în timp ce zoosadismul se referă specific la plăcerea sau satisfacția obținută din cauzarea suferinței animalelor și poate implica un aspect emoțional sau sexual. Zoosadismul poate fi considerat ca fiind o subcategorie a cruzimii față de animale, iar delimitarea dintre ele poate fi făcută în funcție de motivație și gradul de satisfacție derivată din tratamentul violent al animalelor.

Studiul ne permite să concluzionăm că lipsa de empatie față de animalele supuse torturii și ignorarea completă a suferințelor acestora poate constitui un semn roșu al prezenței și dezvoltării tulburărilor de personalitate antisocială. Totodată, zoosadismul poate fi perceput ca un factor precursor al nașterii violenței interumane, datorită: desensibilizării totale față de suferință, adică indivizii devin confortabili față de suferințele animalelor, creșterii nivelului de agresivitate, reducerii reactivității.

Pe această cale, intervenția timpurie în cazurile de zoosadism poate fi crucială pentru prevenirea escaladării comportamentului violent. Educația și conștientizarea raportului dintre zoosadism și comportamentul violent îndreptat împotiva omului, pot ajuta la prevenirea acestor comportamente și la promovarea unui mediu mai sigur pentru oameni și animale.

Urmărind complexitatea fenomenului și impactul dezastruos al acestuia asupra societății, precum și pericolul social pe care îl prezintă, intervenim cu o serie de **recomandări** în vederea prevenirii și combaterii zoosadismului:

1. Tratarea persoanelor care sunt predispuse congenital să comită acte de zoosadism, în legătură cu tulburările mintale de care suferă. În acest sens se sugerează ținerea unei evidențe a persoanelor aflate în ”zona de risc” prin evaluarea psihologică și psihiatrică periodică, ce ar include intervievări, testări, în vederea monitorizării evoluției tulburării psihice și aplicării tratamentului medicamentos pentru a cupa stările ce ar putea degenera în acte de zoosadism.

2. Dezvoltarea programelor de consiliere pentru minorii cu comportament violent față de animale, care ar putea include:

- evaluarea completă a fiecărui minor zoosadist, pentru a identifica factorii individuali care îi determină comportamentul sadic;

- sesiuni individuale de terapie, pentru a aborda problemele emoționale, comportamentale și cognitive ale minorilor. Terapeuții ar putea folosi tehnici precum terapia cognitiv-comportamentală pentru a ajuta minorii să-și recunoască și să-și gestioneze gândurile și emoțiile asociate cu zoosadismul. Pe această cale, pot fi efective și sesiunile de terapie de grup în care minorii pot interacționa și să împărtășească experiențe cu alți tineri care se confruntă cu probleme similare. Aceste sesiuni pot oferi un mediu de sprijin și înțelegere, precum și oportunități de învățare și dezvoltare a abilităților sociale și emoționale.

3. Înăsprirea pedepselor pentru a descuraja și a sancționa comportamentele zoosadice, deoarece este important ca pedepsele să fie adecvate și aplicate în conformitate cu gravitatea faptelor. Legea Penală a Republicii Moldova incriminează cruzimea față de animale săvârșită din motive sadice, prevăzând pedeapsa cu amendă în mărime de la 750 la 1350 de unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 3 ani [11]. Considerăm că eficența aplicării articolului dat în raport cu persoanele care săvârșesc acte de zoosadism ar spori prin completarea lui cu pedeapsa complementară exprimată prin interdicția deținerii sau interacțiunii cu animalele.

Referințe:

1. BLATCHFORD, A. *Police were tracking magnotta just weeks before lin jun's death, landlord says,* Montreal — The Canadian Press, 24 iunie 2012. Disponibil://WEB.ARCHIVE.ORG/WEB/20160828165612/HTTP://WWW.THEGLOBEANDMAIL.COM/NEWS/NATIONAL/POLICE-WERE-TRACKING-MAGNOTTA-JUST-WEEKS-BEFORE-LIN-JUNS-DEATH-LANDLORD-SAYS/ARTICLE4366705/
2. BRINDA, J., MARIE-JOSE, E., ORMEROD, E., BOYDEN, P. *Understanding the Link between Animal Cruelty and Family Violence: The Bioecological Systems Model.* In: *PubMed Central*, 2020 Apr 30. doi: 10.3390/ijerph17093116, PMCID: PMC7246522. Disponibil: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7246522/
3. BRÎNZA, S., STATI, V. *Cruzimea față de animale: analiză de drept penal*. În: *Studia Universitatis Moldaviae: Științe Sociale* pp. 8-24, (2019, nr. 11) (ISSN 22345-1017). Disponibil: https://ojs.studiamsu.md/index.php/stiinte_sociale/article/view/5331/7538
4. *Codul penal al Republicii Moldova,* modificările publicate la 14.04.2009. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 72-74, art. 195. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140340&lang=ro
5. DEUTCH, M. *Специалист по монстрам. Человек, который ,,вычислил” Чикатило.* Интервью с А. Бухановским, 24.10.2003 г. Disponibil: https://g-klimov.info/lib_articles/deych_monster_hunter.html
6. FELTHOUS, A. R. *Aggression Against Cats, Dogs, and People*. In: C*hild Psychiatry and Human Development,* 10, 1980 p. 169–177.
7. GAVIN, H. *Criminological and forensic psyhology,* Printed and bound in Great Britain by Ashford Colour Press Ltd, 2014, p. 121.
8. HOLOYDA, B., GOSAL, R., WELCH, M. *Bestiality Among Sexually Violent Predators*. In: *Am Acad Psychiatry Law*, vol. 48 nr. 3, 2020, p. 3. DOI:10.29158/JAAPL.003941-20. Disponibil: https://jaapl.org/content/jaapl/early/2020/05/14/JAAPL.003941-20.full.pdf
9. КИТАЕВА, В. Н. *Криминалистическая характеристика жестокого обращения с животными.* В: *Сибирские уголовно-процессуальные и криминалистические чтения*, 2015, № 1, с. 127-134. ISSN 2411-6122 46. Disponibil:https://cyberleninka.ru/article/n/kriminalisticheskaya-harakteristika-zhestokogo-obrascheniya-s-zhivotnymi-1/viewer
10. КИТАЕВА, В. Н. *Некоторые аспекты противодействия жестокому обращению с животными.* В: *Всероссийский криминологический журнал,* 2016, Т.10, № 3, с. 568-578. ISSN 2500-1442. Disponibil: https://cj.bgu.ru/reader/article.aspx?id=20948
11. *Legea nr. 138 din 19-07-2018 privind modificarea unor acte legislative. În: Monitorul Oficial din 14-09-2018, nr. 347-357 art. 584*. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105497&lang=ro
12. MOTA-ROJAS, D., MONSALVE, S., LEZAMA-GARCÍA, K., MORA-MEDINA, P., DOMÍNGUEZ-OLIVA A., RAMÍREZ, R. *Animal Abuse as an Indicator of Domestic Violence: One Health, One Welfare Approach*. In: *PubMed Central*, 2022 Apr 10. doi: 10.3390/ani12080977, PMCID: PMC9024712. Disponibil: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7246522/
13. POSTMEDIA NEWS*, Animal rights activists started chasing Magnotta years before mutilation murder,* MAY 31, 2012. Disponibil: https://web.archive.org/web/20140107110134/http://www.canada.com/life/Maher+Animal+rights+activists+started+chasing+Magnotta+years+before+mutilation+murder/6710225/story.html
14. ЖМУРОВ, Д. *Криминальная агрессия детей и подростков*. Иркутск: Издательство «Репро-центр», 2007. 255 с. УДК 159.95 ББК 88.3 Ж 81.
15. https://www.youtube.com/watch?v=H3D_GX8HEPY - *КОТ В БЛЕНДЕРЕ (ЖИВОДЕР ИЗ ТИК-ТОК)*

16. https://www.elenarobu.md/metoda-preotului-ghenadie-valuta-sa-transporte-un-caine-l-a-legat-cu-lantul-de-automobil/?doing_wp_cron=1710693718.9705801010131835937500

Date despre autori:
Mariana GRAMA, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0000-0002-2633-5381
E-mail: mariana.grama@usm.md

Elena GRIGORAȘ, studentă, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0009-0005-0861-1476
E-mail: elena.grigoras2004@gmail.com

Prezentat la 08.04.2024